

3. številka
2021/22
MLADIKA

kako ne furat safra?

urednica: anja kocjančič

fotografinja: manca marinko

Hej, ledinci, naj vas za začetek malo razočaram – na tole vprašanje ne znam odgovoriti, žal, seveda pa si želim, da bi.

Ko tole prebirate, je buren in prenapet maj že za nami, kup popravljalnih, zviševalnih rokov in oh ta preljuba matura pa še pred nami. Kot se spodobi, vsem želim, da stisnemo še svoje zadnje atome energije in od nekod, iz petnih žil, potegnemo voljo in motivacijo za učenje. Drug drugemu si radi pogosto rečemo: »Ej, maš to, uspelo ti bo!« Zveni prisrčno in spodbudno ter osebi, ki je namenjeno, vlije malce več zaupanja vase. Lahko pa deluje ravno obratno in v posamezniku sproži samo še večji dvom, ki vodi v začaran krog misli. Te mu vztrajno lažno dopovedujejo, da to seveda ne bi moglo biti dlje od resnice. Kar pa je škoda.

Hitro se začnemo počutiti domače v svojem varnem, a ne nujno prijetnem pristanu, v neudobni coni udobja. Navadimo se na to, da se pač ne počutimo dovolj sposobne, samozavestne in da nenehno dvomimo o sebi. Čeprav dobro vemo, da bi se lahko počutili bolje, če bi iz lupine, ki se je še tako krčevito oklepamo, pomolili vsaj eno roko in postopoma začeli spreminjati ustaljene miselne vzorce. A to zahteva delček naše energije in truda. In ljudje smo po naravi, jah, malo leni. Super je že, če pri sebi znamo ozavestiti, kar se nam dogaja, da poiščemo ustrezne rešitve ...

Ali pa samo furamo safr, ker je to neskončno lažje! Kot bolj melanholično razpoložen, črnogled pesimist se z napisanim ne bi mogla bolj poistovetiti. Seveda pa ni še vse izgubljeno. Navade se da spremeniti, počasi in vztrajno, z vedno dobrodošlim ščepcem humorja, dobro mero negodovanja in zvrhano žlico premagovanja notranjega odpora. In ko ti enkrat to uspe, potem morda bolje veš odgovor na vprašanje v naslovu.

Saj, zato pa prihaja poletje. Za neskončna sanjarjenja o tem, kakšen človek si želiš biti in kaj si želiš doseči. Za mnogokatera premišljevanja, kako se kakšne skrbi, ki so te pred časom pestile, zdaj zdijo manjše in lažje obvladljive. Za ležanje v travi in opazovanje nočnega neba v upanju, da vsaj letos ne zamudiš zvezdnega utrinka, ki bi ti izpolnil eno od premnogih želja.

»There's nightingales calling, shooting stars falling, like jewels in the rain.«

mi, ledinci in oni, profesorji

6 lana pečnik / žan petek / ana baretič / matic volk /
kristina mihelič / anej grošičar / špela piškur / david virant /
natalija zver / gorazd jurman

dobri, boljši, ledinci

sara hardi / niko komac 42

kaj dogaja

12 dober dan / ledinski talenti / menjaj branje in sanje / dramski dogodek
»samopodoba« / pogovor o stripu »plečnik.« / predstava »drobiž«

poezija

you / love bombing / ena sama / sreča 56

sredica

20 intervju s profesorico natašo trdan zager / ozadje rusko-ukrajinske vojne /
montessori šola »na beranku« / estetika jezika / intervju z mitjem okornom
/ fast fashion / kviz za profesorje / kje pa ti živiš? v 116-ki? / #horoskop-
malodrugачe / zakulisje

mladikin izbor

tinka ferenc / tasia freia tozon 60

mi, ledinci

novinarka: marjeta čater timer
fotografa: bor matko in manca marinko

lana pečnik, 1. e

najljubše agregatno stanje
tekoče

vrsta paradižnika, ki ti najbolj tekne
češnjev paradižnik

raje brišeš belo ali zeleno tablo
zeleno

najljubša barva peska
siva

česa je več: koles ali vrat
mislim, da je več vrat

citat
You only live once.

žan petek, 1. e

najljubše agregatno stanje
plinasto

vrsta paradižnika, ki ti najbolj tekne
mejhni paradajzi

raje brišeš belo ali zeleno tablo
belo

najljubša barva peska
rumena

česa je več: koles ali vrat
koles

citat
/

ana baretič, 2. g

najljubše agregatno stanje
tekoče

vrsta paradižnika, ki ti najbolj tekne
ne maram paradižnikov, z izjemo
paradižnikove mezge

raje brišeš belo ali zeleno tablo
zeleno

najljubša barva peska
rdeča

česa je več: koles ali vrat
vrat

citat
Always be first-rate version of yourself
instead of a second-rate version of
somebody else. (Judy Garland)

matic volk, 2. g

najljubše agregatno stanje
plazma

vrsta paradižnika, ki ti najbolj tekne
lušt

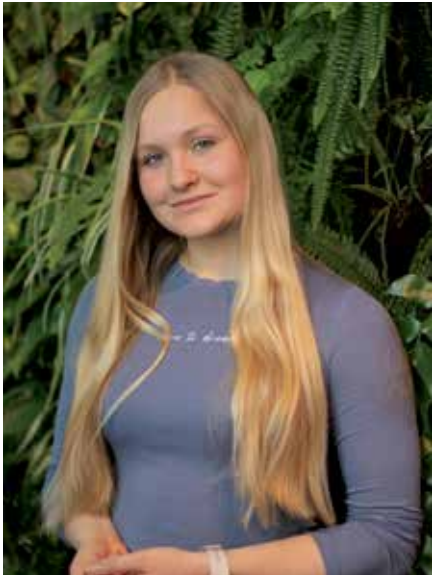
raje brišeš belo ali zeleno tablo
zeleno, s Cotmanovim brisalcem

najljubša barva peska
siva

česa je več: koles ali vrat
vrat, ne boš me prepriču, da koles

citat
Samo dve stvari sta neskončni: veselje
in človeška neumnost, ampak za veselje
nisem povsem prepričan.

kristina mihelič, 3. f

najljubše agregatno stanje
trdno, ker je vse ostalo neuporabno

vrsta paradižnika, ki ti najbolj tekne
san marzano – ožji, malce koničasti, mesnati in z manj semeni, so bolj sladki in imajo zelo tanko lupino, ki se med kuhanjem praktično raztopi ter pomeša s sredico, kar naredi edinstven okus

raje brišeš belo ali zeleno tablo
ne brišem table, zame to delajo zvesti sošolci

najljubša barva peska
nagrobna

česa je več: koles ali vrat
koles, vrat ne vidim, ker so mi vsa odprta

citāt
Sončni vzhod, ki traja eno minuto z Žanom, je boljši kot sončni vzhod, ki traja eno uro brez Žana. (unknown, marec 2022)

anej grošičar, 3. c

najljubše agregatno stanje
definitivno tekoče

vrsta paradižnika, ki ti najbolj tekne
češnjev

raje brišeš belo ali zeleno tablo
zeleno

najljubša barva peska
mivkasta

česa je več: koles ali vrat
probably vrat

citāt
Tud času je učasih treba dt čs.

špela piškur, 4. b

najljubše agregatno stanje
relativna vlaga

vrsta paradižnika, ki ti najbolj tekne
LOTR Return of the King (Theatrical Cut) ob 1.32:12

raje brišeš belo ali zeleno tablo
zmeri, k rabm tablo brisat, me že en drug prehiti

najljubša barva peska
dune

česa je več: koles ali vrat
električnih skirojev

citāt
Pa dons bi rekl koji kurac ane? (prof. Bovha)

david virant, 4. c

najljubše agregatno stanje
plinasto (za razlago se obrnite na Luko Miloševića)

vrsta paradižnika, ki ti najbolj tekne
češnjev paradižnik, še raje pa imam češnje

raje brišeš belo ali zeleno tablo
belo in vsekakor nisem rasist

najljubša barva peska
peščena

česa je več: koles ali vrat
če gledamo povprečno štiričlansko družino, ima vsak član eno kolo (pa še v povprečnih družinah je veliko antikolesarjev), hiša pa ima povprečno od 10 do 15 vrat, tako da deduktiram, da je vrat od trikrat do štirikrat več kakor koles

citāt
/

oni, profesorji

novinarki: lunja gabrič bronič in anaisa sterle laignel
fotografa: bor matko in manca marinko

natalija zver, mat

najljubša beseda
eksotično

če bi lahko potovali v preteklost, bi šli ...
nazaj v svoje otroštvo

če bi bila Ledina barva, bi bila ...
zelena

ste po navadi prezgodnji ali prepozni
večkrat sem prepozna, vendar na žalost
dijakov to ne velja za pouk

**če bi živali lahko govorile, katera bi
bila najbolj nesramna**
mislim, da lama, saj že zdaj, ko ne govori,
pljuva naokrog, kaj bi bilo šele, če bi
zraven še kaj povedala

citāt
Skrivnost sreče ni v tem, da vedno
delamo tisto, kar imamo radi, temveč da
imamo radi to, kar delamo.
(Lev Nikolajevič Tolstoj)

gorazd jurman, fil

najljubša beseda
širhagl, ne vem točno, kaj dela, ampak
slišati je super

če bi lahko potovali v preteklost, bi šli ...
na Havaje, niti ni toliko važno, kdaj

če bi bila Ledina barva, bi bila ...
magenta, neopisljiva

ste po navadi prezgodnji ali prepozni
vedno pravočasen, raje pridem malo prej,

torej v resnici prezgoden; razen, kadar
zamujam

**če bi živali lahko govorile, katera bi
bila najbolj nesramna**
psi, verjetno; ne res nesramni, bolj
cinični, pasji torej

citāt
Filozofi so svet samo različno
interpretirali. Gre pa za to, da ga
spremenimo.

V City hotelu, v bližini našega drugega domka, je 3. 3. potekalo srečanje Dober dan, dan za duševno zdravje, kjer smo ledinci s šolskima psihologinjama in študentko psihologije raziskovali pomembnost duševnega zdravja. Začeli smo z jutranjim čajem in kavo, potem pa je potekal zanimiv in interaktiven program. Takšnih dni bi moralo biti več. Imeti možnost spoznati nove ljudi, izmenjavati mnenja, debatirati in razmišljati skupaj, vse to je lahko veliko bolj koristno in prijetno kot zgolj sedeti pri pouku. Poskusili smo najti tudi čim več praktičnih rešitev, kako bi lahko izboljšali vzdušje tako v šoli kot v razredu, in nabralo se je kar nekaj idej, ki čakajo na uresničitev.

7. april, končno Ledinski talenti! Tokrat v živo in ne skozi ekrane računalnikov! Dogodka smo se res vsi veselili in nanj nestrpno čakali. Priznajmo si, da je bilo ob gledanju talentov čutiti res pravo ledinsko vzdušje. Nastope so povezovali in nas s komentarji nasmejali kar štirje voditelji: Dominika Tekavc, Luka Urbanč, Jakob Degen in Gašper Viršek Ravbar.

Prvi sta s hiphop plesno točko nastopili Gaja Svetec in Hana Velkovrh Gajšek. Nato je Nika Brezec zapela pesem Somewhere only we know in nas očarala s svojim nežnim glasom. Dora Tomori je s čudovitim globokim glasom in kitaro pustila svoj pečat – tudi zato, ker je bila njena skladba avtorska. V vsakem njenem tonu je bilo čutiti iskrenost in svežino. Izvedeli smo tudi, da bo izdala svoj prvi album. Ledinskih talentov se je udeležil tudi prav nič ledeni band Ledeni, ki ga sestavljajo Eva Lukman, Ažbe Podlipec, Jakob Ahlin, Žan Malovrh Manfreda, Tilen Ravnikar in Lev Soklič. Postregli so s komadom Seven nation army. Zvenelo je prav rockersko! Zaključili smo z raperskimi kompanjoni, Crackers in Paris. To so Niko Komac, Oskar Geržević, Enej Smole in Žan Legat.

Žirantje (Jaka Kambič, Anej Grošičar, profesorica športne vzgoje Nataša Korošec, profesorica glasbe Nataša Trdan Zager in mentorica dijaške skupnosti ter profesorica matematike Tamara Možina Artač) so imeli precej težko delo, saj so bile vse točke posebne in zanimive. Na koncu so se vendarle odločili, da tretjo stopničko zasede Nika Brezec, drugo Crackers in Paris, zmaga na letošnjih Ledinskih talentih pa gre Dori Tomori. Čestitke vsem pogumnim nastopajočim, še posebej pa najboljšim trem!

Vsi talentirani pa le nikar ne zamudite svoje priložnosti! Prijavite se na talente prihodnje leto in mogoče prav vi osvojite prvo mesto in prejmete noro nagrado.

dober dan
novinarka: anja kocjančič

ledinski talenti
novinarka: ajša jakoš vasle
fotografinja: nika žnidaršič

23. aprila je svetovni dan knjige in avtorskih pravic. V luči tega poteka tudi Unesco projekt naše šole Menjaj branje in sanje. Jubilejnega, 10. zaključnega srečanja, ki je potekalo v četrtek, 14. 4. 2022, so se udeležile mentorice ter učenci in dijaki petih šol: OŠ Ledina, OŠ Ig, Gimnazije Novo mesto, Gimnazije Vič in Gimnazije Poljane.

Da je na prireditvi vse teklo gladko, smo poskrbeli dijaki 1. b in mentorice Špela Tršek, Nina Levstik, Karmen Brina Kodrič in Mojca Lotrič. Ničesar nismo prepustili naključju, vse smo začeli pridno pripravljati že nekaj tednov prej, da bi bila prireditev kar se le da profesionalna in všečna našim gostom. Mnogi sestanki, priprava delavnic, izdelava plakatov, sestavljanje vprašanj za intervju, pisanje govora za voditeljici in še obilico drugih nalog je bilo potrebno opraviti, da je bil dogodek izveden.

Svoje vtise o dogodku so z nama delili tudi naši gostje, ki so bili polni zanimiv mnenj. V delavnicah so uživali, se sprostili in se vživeli v zgodbo o taborništvu, zasvojenosti in drugih stiskah mladih izpod peresa avtorice romana Gremo mi po svoje, Nataše Konc Lorenzutti. Zanimalo naju je tudi, kaj jih je pritegnilo, da so se srečanja udeležili. Večino družji ljubezen do književnosti, zato jim je dogodek Menjaj branje in sanje pisan na kožo in so radi prišli »poklepetat« o prebranem delu. Nekateri pa so nama iskreno zaupali, da so se srečanja udeležili, da lahko »prešpricajo« test fizike, kakšno šolsko uro ali pa si iz zanimanja malo ogledajo našo šolo. Povprašali sva jih, kakšni so njihovi prvi vtisi o Ledini. Med vsemi spodbudnimi besedami izstopa mnenje dijaka, ki se mu naša šola zdi prastara in potrebna notranje prenove v modernejši slog. Večina se je strinjala, da je bila udeležba pisateljice Nataše Konc Lorenzutti še češnja na vrhu torte, saj so jo imeli priložnost vprašati tudi bolj osebna vprašanja o doživljanju pri pisanju besedila.

Dogodki, kot je bil ta, so odlični tudi za spoznavanje vrstnikov in sklepanja novih prijateljstev. Čas je žal prehitro tekkel in tako onemogočil, da bi se lahko vsi spoznali, a nekaj novih znanstev je kljub temu le nastalo.

Ob koncu smo si udeleženci izmenjali knjige z domače knjižne police, v katere smo zapisali lepe misli in jih polni prijetnih vtisov odnesli s srečanja. Uspelo nam je – menjali smo branje in sanje.

menjaj branje in sanje
 novinarki: iva čoga
 in eva jurak
 fotograf: jan klemenčič

V četrtek, 24. 3. 2022, je bil 5. in 6. šolsko uro v sivi sobi izpeljan dogodek Samopodoba. Po začetni dramski predstavi, ki nas je uvedla v teme, kot so nizka samopodoba, samopoškodovanje, depresija, osamljenost in nemoč, je sledil pogovor s šolskima svetovalnima delavkama Lidijo Srša in Anjo Vidmar, ki sta o v drami prikazanih stiskah spregovorili s strokovnega vidika in predstavili, kakšni so znaki duševnih motenj, kako jih preprečiti ali postopoma omiliti in kaj storiti, če veš, da se nekdo spopada z duševnimi težavami. V premoru smo na listke napisali stvari, ki nas osrečujejo, nas pomirjajo in ob katerih se sprostimo, ter jih nalepili na steno sive sobe.

Dogodek se mi je zdel zanimiv, saj sem izvedela veliko novih in uporabnih informacij, predvsem pa je na odkrit in pristen način odprl teme, o katerih se še premalo govori.

5. aprila je v učilnici 115 potekal pogovor s striparjem Zoranom Smiljaničem in zgodovinarjem Blažem Vurnikom, ki sta izdala že svoj tretji skupni strip z naslovom Plečnik.

Vzdušje je bilo sproščeno, prijetno in na trenutke tudi komično, saj imata oba odličen smisel za humor. Izvedeli smo, da je izdelava stripa obema vzela veliko časa, saj sta o stripu razmišljala tudi, ko nista sedela za mizo in pisala scenarija oziroma risala scen. Ker sta skupaj preživela veliko časa, je med njima kdaj pa kdaj prišlo tudi do nesoglasij, ki pa jih nista reševala pri zakonskem terapevtu, ampak z močjo argumentov. Med izdelovanjem stripa sta Plečnika spoznavała z več vidikov in v več različnih situacijah ter si ustvarila vsak svoje mnenje o njem. Plečnik je zanj veliko več kot »sitni starec, ki je venomer zaprt vase«.

In če bi šla s Plečnikom na kavo, kaj bi ga vprašala? Smiljanič bi se temu verjetno izognil, saj meni, da ni vedno dobro spoznati svojih herojev, Vurnik pa bi ga vprašal, kako je humanost doživljal in vključeval v arhitekturo.

dramski dogodek »samopodoba« novinarka: valentina golob fotografinja: uma freja prosen

pogovor o stripu »plečnik.« novinarka: iza mušič petkovič

Od torka, 15. 3., do srede, 17. 3., je naša nadobudna in zavzeta dramska skupina Carpe diem odigrala štiri ponovitve predstave Drobiž finske avtorice Sirkku Peltola.

Uprizorili so zgodbo o Jasonu, duševno prizadetem mladeniču, ki vse življenje živi z materjo v odročni vasici. Kadarkoli je potrebno, jima pomaga ovdovela sosedka Ilse. Majhni, ponavljajoči se rituali Jasonu prinašajo občutek varnosti in eden od njih je tedenski avtobusni izlet v bližnje mesto, kjer z materino bančno kartico opravi nakupe, po prihodu domov pa rutinsko, a zadovoljno poje krof z marmelado. Stvari se zapletejo, ko v mestu sreča brezdneža in prevaranta Mikkija z dekletom Vanesso.

Vsi nastopajoči so se res vživeli v svoje vloge, kar je gledalca pritegnilo v zgodbo, zato ob njej ni ostal ravnodušen nihče. Predvsem so se videli trud, ki so ga vložili v snovanje predstave v negotovem in za kakršnokoli skupno ustvarjanje težkem covidnem obdobju, povezanost in medsebojno sodelovanje, ki je v gledališču še kako pomembno.

predstava »drobiž«

novinarka: anja kocjančič
fotograf: bor matko

intervju s profesorico natašo trdan zager

novinarki: karin forte in iza mušič petkovič

fotografinja: ela žagar

V letošnjem šolskem letu se je učiteljskemu zboru pridružila energična profesorica glasbe Nataša Trdan Zager, ki zase pravi, da je v razredu pravi attention freak. Na šoli je ustanovila band in pevski zbor, mikavna pa se ji zdi tudi ideja o glasbenem kotičku. V pogovoru nam je zaupala nekaj o svoji glasbeni poti in kako jo je ta zanesla na Ledino, kaj počne v prostem času, skladbe katerega skladatelja je največji užitek igrati ter katero je njeno najljubše obdobje v glasbi.

Kako bi v eni povedi opisali svoj domači kraj?

Odraščala sem v Mozirju v Zgornji Savinjski dolini. Težko ga opišem samo z eno povedjo, saj me nanj vežejo mnogi spomini ... Mogoče: brezskrbno otroštvo, polno odkrivanja gozdnih skrivnosti, pretikanja skritih kotičkov in detektivskega raziskovanja. (smeh)

Katero srednjo šolo ste obiskovali? Kateri je vaš najljubši spomin na srednješolska leta?

Obiskovala sem Umetniško gimnazijo – glasbena smer v Velenju. Najraje se spominjam svojih odpičenih sošolcev. Ko so nas, glasbenike, v 3. letniku ločili od dijakov splošne smeri, nas je ostalo petnajst instrumentalistov in tri teoretičarke. Bili smo majhen, a res poseben razred. Nekoč smo zmagali na šolskem karnevalu s skupinsko masko pogrebni spreved – dolga kolona žalujočih v črnih oblekah, v živo smo igrali mrtvaško koračnico in objokovali pokojnega. Jaz sem bila našemljena v njegovo ljubico in z ženo sva se prerivali, katera bo hodila prva za krsto. Žal ne vem več, kdo je umrl (smeh). Tudi maturantski izlet v Toskano in Provanso je bil nepozaben. A o tem raje kdaj drugič.

Bi raje šli ponovno v srednjo šolo ali na faks?

Hm, če dobro pomislim, bi mogoče raje izbrala faks. Srednja šola je bila precej naporna zaradi zgodnjega vstajanja, vsakodnevnega učenja in sploh prenatrpanega urnika, predvsem pa zaradi tega, ker sem morala vsak dan, utrujena od pouka, domačih nalog in učenja, še nekaj ur vaditi klavir. Imela sem namreč profesorico, ki je že na vratih zavohala, kdaj nisem dovolj vadila (verjetno se mi je videlo na obrazu). Na faksu je bilo le malo bolj sproščeno.

Na Gimnazijo Ledina ste prišli v tem šolskem letu. Kakšno se vam zdi vzdušje na Ledini? Zakaj ste se sploh odločili za poučevanje na Ledini oz. kaj vas je prepričalo?

Takšne zaposlitve ne dobi veliko glasbenikov. Štejem si v čast, da poučujem (samo) na Ledini, kjer je umetniškimi predmetom namenjeno večje število ur kot na drugih splošnih gimnazijah. Kar nekaj kolegov, srednješolskih učiteljev glasbe, mora zaradi premajhnega števila ur poučevati na dveh ali celo treh šolah. Na Ledini sem takoj začutila prijetno in sproščeno vzdušje, tako v učilnicah kot med profesorji. Ves čas se nekaj dogaja, premišljuje, načrtuje ... Iz svojih srednješolskih časov se ne spomnim, da bi se tako aktivno razmišljalo, spodbujalo in pogovarjalo o mladih, njihovih težavah, vključevanju v družbo, pripravljal na samostojnost ... Res pestro dogajanje. Mislim, da imamo prav zaradi tega odlično podlago za razvijanje toliko različnih talentov, kot smo jim priča tukaj. Vsak lahko diha svojo resnico, nihče nikogar ne obsoja. Takšna je vsaj moja izkušnja zaenkrat. Tudi sama sem še v fazi spoznavanja, tako kot vidve. Skratka, odkar sem zaposlena v šolstvu, sem se videla na gimnaziji, kjer lahko delam z mladimi, v nekem smislu že odraslimi, vedoželjnimi ljudmi, ki jim znanje predstavlja vrednoto.

Vam je bila glasba že od nekdaj blizu? Ste se morda kdaj zanimali še za druge vrste umetnosti?

Pela in plesala sem že, odkar pomnim. Po posluhu sem igrala pesmice in hkrati improvizirala spremljavo. Starši so ugotovili, da bi me bilo mogoče pametno vpisati v glasbeno šolo. S šestimi leti so me vpisali najprej v zbor in k baletu, vendar nisem prišla tako daleč, da bi lahko obula tiste trde baletne copate. To so bile nekakšne plesne vaje, ki se jim je reklo balet. Za pravo glasbeno šolo sem bila še premlada, zato sem obiskovala glasbeno pripravnico. Od malega sem se navduševala tudi nad risbo, slikarstvom, grafiko in kiparjenjem.

Ste se učili igranja še na kakšen instrument?

Ko sem dopolnila sedem let, so me končno lahko vpisali v pravo glasbeno šolo. Izbrala sem klavir in kasneje vzporedno vpisala še kitaro. Po končani nižji glasbeni šoli sem opravila sprejemni izpit na srednji glasbeni oziroma, kot sem že prej omenila, umetniški gimnaziji, kjer sem nadaljevala svojo pianistično pot in jo zaključila z maturitetnim nastopom. Takrat sem igrala na za moje pojme najboljšem klavirju – fazioliju. Med poletnimi počitnicami sem se vrsto let udeleževala poletnih šol klavirja na Dunaju. Vadili smo deset ali več ur dnevno. Po dveh tednih smo na zaključnem koncertu zaigrali naučene skladbe, ki so bile tehnično precej zahtevne. Igranje na dvometrski koncertni bösendorfer je bilo svojevrsten užitek. Nato so sledili še koncerti v Italiji, na Hrvaškem in v več slovenskih mestih.

Kateri je vaš najljubši inštrument?

Bi rekla, da klavir. Vedno sem si želela igrati tudi violončelo, pa mi zaenkrat želje še ni uspelo uresničiti. V četrtem letniku gimnazije smo dobili drugi instrument kot šolski predmet. Dogovorjena sem že bila s profesorjem violončela, a je vse skupaj padlo v vodo, saj je bilo pravilo, da pianistom avtomatsko pripada čembalo kot drugi instrument. Nisem ga marala, zanalašč. Lahko pa violončelo vseeno poslušam v izvedbah odličnih glasbenikov. Rada na primer poslušam Brahmsovo Prvo sonato za čelo in klavir v e-molu, ki jo je po mojem mnenju najbolje zaigrala francoska čelistka Jacqueline du Pré.

Skladbe katerega skladatelja ste najraje igrali oziroma bi si želeli igrati?

Najraje sem igrala skladbe iz obdobja romantike, predvsem Chopina in Schuberta. Kasneje sem vzljubila tudi Bachove polifone skladbe, ko sem k stvari pristopila bolj analitično in razumela, kaj se pravzaprav v skladbah »dogaja« (smeh). V četrtem letniku smo bili pri predmetu komorna igra razporejeni v komorne instrumentalne zasedbe, tako da sem se preizkusila tudi v tem. Sodelovala sem s tolkalci in kontrabasistom. Repertoar je bil zelo pester, od priredb baročnih del do popularnejših zvrsti in jazza.

Občutek pri igranju v skupini je bil zame nova izkušnja, saj sem se naučila, kako pomembno je, da glasbeniki med seboj uspešno neverbalno komunicirajo, čutijo isti utrip. Tovrstno izkušnjo privoščim vsakemu mlademu glasbeniku. Pred leti sem nekaj časa sodelovala tudi v večji vokalno-instrumentalni etno skupini Istranbul, s katero smo izvajali lastne, sodobne priredbe ljudskih pesmi različnih narodov. Aranžmaje smo večinoma oblikovali skupaj na vajah. Mogoče bi kdaj v prihodnosti poskusila še kaj podobnega.

Kaj vas je navdušilo za izbiro tega poklica in kam vas je pot zanesla po srednji šoli?

Torej, kot sem že omenila, sem v srednji šoli začela igrane skladbe spremljati tudi bolj analitično. Zanimati so me začeli harmonija, kontrapunkt, oblikoslovje in sploh glasbena zgodovina, pri slednjem je imela veliko vlogo moja profesorica zgodovine glasbe. Odločila sem se za študij muzikologije na Filozofski fakulteti, ki ponuja drugačen pogled na glasbo, kot sem ga imela v srednji šoli. Po eni strani gre za še bolj poglobljeno spoznavanje glasbene zgodovine, ob tem pa vključuje tudi druge humanistične vidike, sociologijo, filozofijo, estetiko, etnomuzikologijo itd. Rada sem prebiralala glasbene kritike in se čudila, kako imenitno lahko nekdo piše o glasbi oziroma o konkretni izvedbi neke skladbe. Vedno sem se spraševala, zakaj mi je kakšna pesem, skladba všeč. Kaj je tisto, kar me kot poslušalko pritegne. Zakaj imamo lahko neko glasbo za dobro ali slabo. Muzikologija se ogromno ukvarja z mišljenjem o glasbi, lahko se usmeriš tudi v glasbeno publicistiko in ponudiš strokovne odgovore tudi na takšna vprašanja.

Na šoli ste ustanovili bend in pevski zbor. Se vam zdi pomembno, da bi bilo na šolah več možnosti za glasbeno udejstvovanje, npr. soba ali kotiček s preprostimi glasbili ali glasbo? Od kod ideja in volja za ustanovitev šolskega benda in pevskega zbora?

Že na prejšnji šoli sem vrsto let mentorirala bend in vodila zbore. Zame je to že dolgoletna praksa in nekaj samoumevnega. Če želimo glasbeno ustvarjanje približati mladim, se mi zdi kar nujno, da šola ponuja vse te možnosti. Vedno znova sem presunjena, koliko talenta in kreativnosti je v vas, mladih. Potrebujete umetnost, priložnosti za umetniški izraz in ne nazadnje tudi obliko sprostivte. Na vajah se vedno stekejo dobra prijateljstva, učimo se skupinskega dela, se spodbujamo, dobimo in krepimo občutek pripadnosti. Zgodi se tudi, da se kakšna vaja prelevi v nekakšno obliko psihoterapije (smeh). Moji prvi bendovci nastopajo tudi na malo pomembnejših odrih, v Kinu Šiška, Gala hali, Orto baru ... Takšne stvari bogatijo tako vas kot nas, učitelje. Glasbeni kotiček! To bi bila bomba. Mogoče pa nam kdaj uspe najti in urediti kak tak prostor. Kjer je volja, je vse mogoče.

V kakšnem razredu je največji užitek poučevati? Kakšne so po vašem mnenju lastnosti dobrega razreda ali učenca?

Kot sem že večkrat povedala v razredu, sem attention freak (smeh). Rada vidim, da me med razlago poslušate, ker si na ta način res največ zapomnite in posledično manj časa porabite za domače delo. Prepričana sem, da je pri vseh predmetih tako. Nadvse cenim iskrenost in zagovarjam fairplay. Pomembno se mi zdi, da razmišljate s svojo glavo, da ste asertivni, zdravo kritični in znate dobro utemeljevati svoja stališča, da ste ob tem kulturni in spoštljivi. Najbolj me moti, ko opazim, da se kdo uči na pamet, brez razumevanja in nečesa ne zna povedati s svojimi besedami. Potem to ni usvojeno, pridobljeno znanje, ampak le kratkotrajno pomnjenje, ki bo že naslednji dan izpuhtelo.

Všeč mi je vaš smisel za humor – ničkolikokrat sem se že do solz nasmejala vašim komentarjem, ko na primer komentirate reklame na Youtubu, preden se začne posnetek.

Ste bolj pristaš šolanja na daljavo ali tradicionalnega pouka v šolah?

Vsekakor imam raje pouk v šoli. Recimo, da smo to poglavje zaključili.

Kaj najraje počnete v prostem času? In kaj vam pomaga, da se sprostite?

Berem, če imam čas in energijo, saj imam mala otroka, ki imata nenormalno veliko energije in (žal) prepozno zaspita. Zadnjih nekaj let je moja sprostitev večinoma večerno branje pravljic. Če je sreča mila, pogledam kakšno dobro kriminalno serijo. Rada tudi pečem slaščice, predvsem torte. V našem širšem družinskem krogu imamo vsak mesec vsaj eno rojstnodnevno praznovanje in ob teh priložnostih se rada poigravam vsakič z novo dekoracijo torte. Pri tem mi včasih pomaga hči. Vse to počnemo ob poslušanju glasbe, seveda. Pa včasih uspeva z možem odgnati mala dva na kakšen bližnji hrib(ček).

Če bi morali izbrati glasbo enega obdobja, katero bi izbrali in zakaj?

Na to vprašanje zelo težko odgovorim in kar pogosto mi ga zastavljate (smeh). Iskreno povedano, težko se odločim, ker obstaja toliko dobre glasbe. Morate vedeti, da te študij glasbe na nek način spremeni tudi kot poslušalca. Ko začneš o glasbi razmišljati tudi analitično, se spremeni način percepcije, cenjenja glasbe, užitka ob njej in zavedati se je treba, da v vsakem obdobju najdemo veliko lepega in dobrega. Če bi res morala kaj izpostaviti, bi bila to morda baročna glasba ali pa jazz, odvisno od razpoloženja.

Kaj pa sodobna glasba, imate najljubšo zvrst ali izvajalce?

Sodobnost ponuja širok spekter tako dobre kot malo manj dobre glasbe, morda bi tukaj izpostavila malo starejše skupine, kot so Pink Floyd, Portishead, Nick Cave and The Bad Seeds, Radiohead, Nick Drake, The Tindersticks, Carla Bozulich itd. Zelo rada imam tudi jazzovske zasedbe, kot so Angles Martina Küchen, Fire! Orchestra, Vijay Iyer, Esbjörn Svensson Trio, eno od plošč Margareth Kammerer, od starejših jazzerjev pa Thelonious Monk, Milsa Davisa ...

Kako pogosto se udeležujete glasbenih festivalov ali drugih glasbenih prireditev?

V zadnjih dveh letih je bilo tega žal zelo malo. Stvari se počasi postavljajo nazaj na svoje mesto. Nazadnje sem v Cankarjevem domu poslušala Messiaenovo simfonijo Turangalila. Mislim, da bo poleti več časa in priložnosti za koncerte.

ozadje rusko-ukrajinske vojne

novinarka: katja teja miklavčič

Mediji so polni novic o rusko-ukrajinski vojni in njenem vplivu na naše življenje. Spremljamo ostre sankcije ZDA, EU in nekaterih drugih držav zoper Rusijo in si želimo, da bi se vojna končala. Malo ljudi pa se zaveda, da rusko-ukrajinski spor ni nekaj novega, temveč napetosti med državama trajajo že dlje časa.

Da bi bolje razumeli ta konflikt, moramo najprej spoznati nekatere značilnosti prebivalstva Ukrajine. Sedanje ukrajinsko ozemlje je bilo od 17. stoletja pod oblastjo različnih držav: turške, litvanske, poljske, avstro-ogrske, večina ozemlja pa je bila del Rusije. Že v obdobju carske Rusije in kasneje v času Sovjetske zveze se je v jugovzhodni del naselilo veliko rusko govorečega prebivalstva, ki tam še danes prevladuje. Ukrajinščina je bila bolj razširjena na zahodu, ki je bil k Sovjetski zvezi priključen šele po drugi svetovni vojni. Po osamosvojitvi Ukrajine leta 1991 je ukrajinščina postala edini uradni jezik, leta 2012 pa je oblast priznala ruščino kot drugi uradni jezik na jugu in vzhodu države. Maternega jezika v Ukrajini zato ne moremo enačiti z narodnostjo ali s politično usmerjenostjo, saj je za veliko prebivalcev ukrajinske narodnosti materni jezik ruščina. Politično je država razdeljena na dva tabora: jugovzhodni proruski in zahodni ter osrednji prozahodni del.

Vse od predsedniških volitev leta 2004 sta se obe strani izmenjavali na oblasti. Novembra 2013 je proruski ukrajinski predsednik Viktor Janukovič zavrnil podpis pridružitvenega sporazuma med Ukrajino in Evropsko unijo. Februarja 2014 se je zato sprožil val mirnih protestov, ki jih imenujemo evromajdan. Sčasoma so postajali vse nasilnejši in prišlo je do prisilne odstavitve predsednika. Nova začasna vlada je bila mednarodno priznana, Rusija pa je dogodke označila za državni udar in začasno vlado razglasila za nelegitimno.

Odnosi med državama so se zaostрили, ko si je Rusija konec februarja 2014 priključila Krim. Ta polotok do leta 1954 nikoli ni bil ukrajinski, Ukrajini ga je omenjenega leta podaril sovjetski partijski voditelj Nikita Hruščov. Odstavitev ukrajinskega predsednika je povzročila politično krizo na Krimu in sprožila številne proruske demonstracije. Predsednik vrhovnega sveta Krima je med obiskom v Moskvi 20. februarja 2014 izjavil, da je bil prenos Krima Ruske sovjetske federativne socialistične republike v Ukrajinsko sovjetsko socialistično republiko napaka. Ruski predsednik Putin je na sestanku z direktorji varnostnih služb nekaj dni kasneje izjavil, da se mora Krim vrniti k Rusiji. 27. februarja so ruske specialne enote zasegle stavbo Vrhovnega sveta Krima in stavbo Sveta ministrov v Simferopolu, na kateri so izobesili rusko zastavo. Rusija je priključitev Krima upravičevala s spornim referendumom, na katerem so se lokalni prebivalci odločili, da se Krim priključi Rusiji kot federalna enota. Ukrajina referendumu ni priznala.

Pri stopnjevanju sovražnosti med Ukrajino in Rusijo pomembno vlogo igra tudi ohlajanje odnosov med Rusijo in Zahodom. Širjenje Evropske unije in še posebno Nata Rusija dojema kot grožnjo, saj naj bi bil s tem prekršen dogovor, v katerem naj bi ji bilo obljubljeno, da se Nato ne bo širil proti ruskim mejam. Ukrajina je leta 2008 vložila prošnjo za pridružitev k Natu, a je pogajanja leta 2010 z izvolitvijo Viktorja Janukoviča opustila. Evropska unija in Nato sta medtem Ukrajini vlivala veliko lažnega upanja s tem, da sta podprla protivladne proteste in novo vlado. Rusija na Ukrajino gleda drugače kot na pribaltske države, ki so se

Natu pridružile leta 2004, saj v njej živi močna ruska manjšina. Prelomno leto v zaostrovanju odnosov je bilo leto 2014 zaradi dogajanja v Ukrajini. Po mnenju zahoda je Rusija s priključitvijo Krima prekršila ozemeljsko nedotakljivost Ukrajine, Rusija pa je menila, da je bil Krim združen z matično državo. Zahod je Rusiji prav tako očital podporo proruskim separatistom, ki so sočasno z aneksijo Krima na jugovzhodu začeli upor. Rusija je zanikala pomoč upornikom, njihov upor proti novi vladi pa se ji je zdel upravičen, saj naj bi imelo rusko govoreče prebivalstvo premalo pravic.

Protesti proruskih in protivladnih separatističnih skupin so sledili marca 2014 takoj po evromajdanu. Na začetku aprila sta bili na širšem območju mest Doneck in Lugansk ločeno ustanovljeni Doneška ljudska republika in Luganska ljudska republika, ki ju Ukrajina obravnava kot teroristični organizaciji. Skupno ime za regiji, v katerih ležita republiki, se imenuje Donbas. Oborožene separatistične skupine so zavzele vladne zgradbe po celotnem Donbasu, kar je privedlo do oboroženih spopadov z ukrajinskimi vladnimi silami. Separatistično gibanje je Rusija sprva podpirala s pošiljanjem orožja in prostovoljcev proruskim separatistom skupaj s širjenjem lažnih informacij. Ukrajina je začela vojaško operacijo proti terorističnim silam (kasneje preimenovano v operacijo združenih sil). Preden bi proruske sile lahko izgubile oblast nad območjem, je Rusija konec avgusta 2014 začela invazijo v Donbasu. Vodja ukrajinske varnostne službe je dogodke označil za neposredno invazijo, uradno stališče Rusije pa je neznano, saj so uradni organi zanikali prisotnost vojaških sil v Donbasu, čeprav je bila njihova prisotnost občasno tudi potrjena z utemeljitvijo, da jih je bila Rusija prisiljena namestiti v obrambo rusko govorečega prebivalstva.

Ukrajina, Rusija, Doneška in Luganska ljudska republika so 5. septembra 2014 podpisale mirovno pogodbo v Minsku, kar na nobeni strani ni zares ustavilo spopadov, le nadaljevali so se v manjšem obsegu. Spopadi so se ponovno zaostрили leta 2021, na začetku februarja 2022 pa sta Belorusija in Rusija začeli vojaške vaje ob ukrajinski meji, v beloruski pokrajini Brest. Na potezo sosednjih držav je Ukrajina odgovorila s svojimi vojaškimi vajami. Kopičenje vojaških sil na rusko-ukrajinski meji je sprožilo tudi zaskrbljenost na Zahodu in ugibanje o možni ruski invaziji v Ukrajini. Baltske države so s privolitvijo ZDA Ukrajini poslale protiletalske rakete za primer invazije. Rusija je obtožbe Zahoda, da načrtuje invazijo, zanikala do vključno 23. februarja.

Rusija je invazijo na Ukrajino začela 24. februarja, potem ko je Vladimir Putin 21. februarja priznal Doneško in Lugansko ljudsko republiko. Eden od razlogov za napad naj bi bila represija ukrajinske vlade nad rusko govorečim prebivalstvom jugovzhoda. Rusija je pred napadom želela pravno zavezujoč dogovor z Natom in ZDA, ki bi Ukrajini onemogočil pridružitev Natu. Zahtevam Rusije niso ugodili, ker so bile v nasprotju z Natovo politiko odprtih vrat, čeprav Nato kljub vloženi ukrajinski prošnji ni nikoli pokazal želje, da Ukrajina postane članica.

Napad ruske vojske na Ukrajino je razkril globljo realnost vojne. Državo je po podatkih ZN zapustilo več kot 5,2 milijona beguncev, v konfliktu pa je bilo ubitih vsaj 3000 ukrajinskih civilistov. Tudi ko se bo vojna končala, lahko le ugibamo, ali se bo s tem zares končal tudi dolgotelni spor med državama.

montessori šola »na beranku«

novinarka: kristina mihelič

ilustratorka: marjeta čater timer

Enajsti kongres mladih o okoljski vzgoji YEEC, ki smo se ga v Pragi udeležili Gašper Roblek, Maša Julija Melinc, Zala Ferenc in Kristina Mihelič v okviru programov Ekošola in Mladi poročevalci za okolje, je ponudil številne dejavnosti, ki so nas navdušile.

Ena izmed izbirnih dejavnosti je bila obisk šole montessori Na Beranku. Udeleženci ekskurzije smo bili nad drugačnim pedagoškim pristopom navdušeni. Menim, da bo ta za zdaj še novi način poučevanja v prihodnosti poglaviten. Ne le zato, ker v ospredje postavlja zdrav otrokov razvoj, ceni individualnost in edinstvenost vsakega posameznika, temveč učence vseh devet let šolanja spodbuja k pouku v naravi in skrbi za okolje.

Otroci imajo vsak dan pouk zunaj. Vendar to ni pouk, kot ga poznamo mi – zunaj žagajo deske za vrtno lopo, nekateri sestavljajo streho za ptičjo hišico, spet drugi zakurijo ogenj. Najzanimivejše pri vsem pa je, da to počnejo v skupini. Nihče ne postopa ob strani, se posmehuje drugemu ali strmi v mobilni telefon. Prav tako nismo slišali kričanja, prekanja ali žaljenja.

V šoli nimajo ocen in učbenikov, samo delovne zvezke in zvezke. Ta in še mnoge druge posebnosti zagotavljajo, da se na takšni šoli vsak uči z veseljem – možno je doseči dolgoročno znanje ter zdrav razvoj otrokove osebnosti, kar je nujno potrebno za uspešno dejavnost ne le v študiju in poklicu, ampak tudi v zasebnem življenju.

»Otroci za uspešno pridobivanje znanja in ohranjanje veselja do učenja in raziskovanja ne potrebujejo ocen, zato na šoli montessori ni pisanja testov in spraševanja,« pravi ravnateljica. Vsak razred ima tri učitelje, od tega dva pedagoga in enega za učence z učnimi težavami. Učilnica je razdeljena na območja, ki jih navadno razmejujejo odprte omare s policami. V vsakem območju so različni predmeti za delo na določeni vsebini nekega področja (umetnost, matematika, jezik, zgodovina, geografija, naravoslovje). Predmeti so razporejeni po policah, kjer imajo stalno mesto. Otroci jih vedno pospravijo na pravo mesto, da so tam pripravljeni za sošolca. Zelo cenijo občutek za skupnost in medsebojno spoštovanje.

Ko smo obiskali razred najmlajših učencev, so sedeli v krogu in se učili ukrajinske besede, da se bodo ukrajinski otroci, ki jih bo šola sprejela, pri njih počutili čim bolje. V šolskem parlamentu učenci zbirajo tudi, kako bi še lahko pomagali Ukrajincem.

Otroci se sami odločijo, kaj bodo kdaj delali. Vedo, katere naloge morajo tisti dan opraviti, nato pa se sami odločijo, kako si bodo razporedili čas za igro, druženje, ustvarjanje in delo. Od običajnih šol se šole montessori razlikujejo tudi po tem, da je šolanje plačljivo (65 evrov na mesec), starši pa so tudi sicer v delovanje šole zelo vključeni. V učilnicah so mize postavljene ob stenah. Stolov ni dovolj, da bi sedeli vsi hkrati, kar spodbuja učence, da se dogovarjajo in iščejo kompromise. Otroci nimajo stalnih sedežev, delajo lahko za katerokoli mizo, tudi na tleh na preprogah. Lahko se prosto gibljejo po razredu in si delo izberejo sami ali v lastno oblikovani skupini.

Ravnateljica je povedala, da so otroci od 4. do 6. razreda od vseh najbolj mirni in zainteresirani za učenje, zato je temu prilagojen program: imajo več predmetov in več nalog. V 7. in 8. razredu nastopi najtežje obdobje, ker je to začetek pubertete. Takrat se otroci težko zberejo za pouk in potrebujejo več časa za pogovarjanje, razmišljanje o svojih čustvih in telesnih spremembah, sprašujejo se o svetu okoli sebe, saj ga začnejo dojemati drugače, kot so ga v mlajših letih. Najstarejši otroci (15 let) imajo svoj kotiček tik ob učilnicah najmlajših otrok (7 let), saj tako razvijejo odgovornost, da so dober zgled, mlajših otrok pa tako ni strah pred starejšimi, saj jih srečujejo večkrat na dan.

Šola ima svojo kuhinjo, v kateri skupina učencev vsak teden skuha kosilo za 70 ljudi, torej za približno tri razrede. Zjutraj nabavijo sestavine, nato pa iz njih pripravijo različne jedi.

Vzgojno metodo montessori, narejeno po meri otrok, je razvila italijanska psihiatrinja Marie Montessori, ki je vse življenje preučevala razvoj otrok. Gre za metodo s stoletno tradicijo, ki je sestavni del nacionalnih izobraževalnih sistemov v mnogih državah po vsem svetu. Na Nizozemskem dela po sistemu montessori več kot polovica šol.

estetika jezika
novinarka: anaisa sterle laignel
fotograf: haruki saito

Jezik je ljudem tako samoumeven, tako vsakdanji, da včasih pozabimo, kako pristno lepa stvar je. Zakaj je lep? No, to je vprašanje mnogih odgovorov, vsi pa tako edinstveni kot osebe, ki jih bodo podale. Prva značilnost jezika je ravno zvok, nekakšna melodija, ki je samosvoja vsakemu jeziku. Vem, včasih je težko o govoru razmišljati kot o glasbi, a recimo, da za trenutek izklopimo pomene in samo poslušamo, kako beseda zveni.

Predstavljajmo si, da še nikoli nismo slišali slovenščine. Recimo, da se ne zavedamo, kaj pomeni beseda ljubiti, jo le izgovarjamo in čutimo, kako tekoče l zdrsne z jezika, se nato zlije z j-jem in pade v u, katerega tok ustavi ostrejši b, i in t popeljeta v vrhunec kot zaplet v drami, nato pa zadnji i prekine sozvočje in upade kot izdih besedi ljubiti. Če pa tej zvočni sliki dodamo še pomen, takrat vidimo, da sta v harmoniji.

Jeziki imajo značaj. Nekakšen globlji namen, ki jim je človeško izoblikovan in se odraža v samih besedah. Ste kdaj opazili, kako ljudstvo države odseva v svojem govoru? Logično je, saj navsezadnje je ravno ljudstvo tisto, ki je ustvarilo jezik. V mestih je to lahko kar zanimivo. Preciznost nemščine je zapisana v berlinske stavbe, okrašenost francoščine je na vsakem pariškem vogalu, melodičnost italijanščine se vije po starih reliefih na pročeljih Neaplja in lepota slovenščine je na bregovih Ljubljane. Če je to le naključje, je presneto lepo naključje.

Opazimo, da jeziki vzbujajo različne občutke estetike. Jeziki tako v pisani besedi dosegajo različne učinke. Ker je to res abstraktno, si morda bolje predstavljamo z likovno metaforo. Pri slikanju recimo želimo s sliko prikazati neko idejo: potrebujemo kompozicijo in barvo. Kompozicija bo definirala, kam bo usmerjen pogled in kako se bo odvijalo slikovno dogajanje; v osnovi bo torej definirala strukturo. Barva bo naredila poudarke, svetlobe, sence, dodala kontekst, značaj in umetnini vdihnili življenje. Pri besedni umetnostni je jezik oboje: kompozicija in barva. Lahko rečemo, da je kompozicija struktura povedi, postavitve besed in ritem, barva pa tako postanejo zvočni učinki. Jeziki postanejo umetniška orodja, tako kot različni čopiči. Realizem? Morda občasno trda, jasna, zanesljiva nemščina. Impresionizem? Mehka italijanščina za slikanje poletja, ruščina za zime in angleščina za jesen. Seveda jezike pač vsi doživljamo po svoje, vsi imamo različne asociacije in spomine. Šele tukaj vidimo globino tega, da je jezik čopič: vsak umetnik ga uporabi na lasten način.

Zato je prevajanje umetnostnih besedil težko – občutek branja in doživljanja je tako večplasten in zapleten, da je prevod pred velikim izzivom, ohraniti pomen in čustva hkrati. Ker pa izbor besed oblikuje tudi književni lik, je tu tudi težava vzdrževanje njegovega značaja, seveda z izborom besed, ki bi bil kar najbližje originalu. Osebno prevode besedil doživljam enako kot spremembo lestvice pri glasbi: glavna melodija ostane enaka, a nekaj pač zveni drugače.

Z risanjem teh vzporednic jasno vidimo dejstvo, da so si koncepti likovne, glasbene in besedne umetnosti v svojem bistvu enaki. Delujejo po podobnih filozofijah prikazovanja neotipljivega in resničnega. Ni presenetljivo, da velikokrat slišimo, da je umetnost sama jezik, redkeje pa obrnemo trditev: Jezik sam je umetnost.

Za konec ne bom rekla, da nehaite poslušati, kaj dejansko govorijo ljudje, ampak včasih, včasih pa popustite in le poslušajte, kako glas veže zvoke in pomene. Poslušajte njegove vzpone in padce, poudarke in nepoudarke, silovitost in nežnost. Poslušajte, ko vas družina pozdravi, poslušajte, kako se ljubezen preplete z lastnimi črkami, ko se vam izpove boljša polovica. Poslušajte, ko profesor razlaga, da slišite odraz znanja v besedah. Poslušajte smeh v povedih prijateljev in navsezadnje svojo osebnost v lastnem govoru. Saj vse to je beseda. Zgodba ljudstva, ki živi s svojimi govorniki. Naj živi še dolgo, saj brez jezika smo bili ljudje, jezik pa nam je dal človeštvo.

intervju z mitjem okornom

novinarki: anja kocjančič

in tajda tomšič

fotografinja: ula smrekar

Je priznan slovenski režiser, ki mu je uspel preboj na Poljskem, kjer je posnel odlično sprejeta in zelo gledana filma – Planet samskih in Pisma svetemu Nikolaju, pred dvema letoma pa smo lahko na zaslonih spremljali tudi njegov prvi hollywoodski celovečerec Leto življenja. Sam se opiše kot sitnega in nadležno gorečega perfekcionista, rezultat tega pa so seveda uspešni filmi. Pravi, da sta ključni sestavini dobrega filma dober scenarij in dober ritem. Slednji je, pravi, pomemben poudaril v življenju.

Kateri naziv vas najbolj opisuje: režiser, producent ali scenarist?

Najboljši opis bi bil filmski ustvarjalec, ker obsega vse tri poklice, ki se med seboj dopolnjujejo, in eden brez drugega ne gre. Ne moreš biti dober režiser brez dobrega scenarija. Poleg tega moram vedeti, kako deluje produkcija, in pa seveda, kar je naloga režiserja, znati izbrati primerne igralce in ekipo, določiti scenografijo, kostume, zvok ... Kot režiser sprejemam večino odločitev, najpomembneje pa je, da vodim igralce na snemanju ter se ukvarjam z motivacijo in dinamiko karakterjev v filmu.

Bi lahko predstavili svoj ustvarjalni proces? Kaj vse je pravzaprav potrebno, da se ustvari film? Koliko časa lahko traja?

Osnova dobrega filma je – to ste verjetno že zaslutili – dober scenarij. Potem je vse ostalo stokrat lažje. Ampak problem je v tem, da je dober scenarij redkost, ker le-te ponavadi dobijo v roke veliki režiserji, kot je npr. Spielberg. To pomeni, da nam, manj znanim režiserjem, ostanejo ali slabi ali povprečni scenariji. Zato mi ne preostane drugega, kot da napišem svojega ali pa moram slabo napisanega še konkretno vsebinsko popraviti. Ampak jaz itak uživam, če lahko nekaj neberljivega spremenim v berljivo. Za Planet samskih smo se recimo z ekipo šestih scenaristov pol leta po Skypu vsak dan po več ur kregali in debatirali, kako bi scenarij izboljšali. Zanimiva je dinamika teh sestankov. Po dveh ali treh urah se nobenemu več ne da, četrto uro se zgodi največji spor, potem pa naenkrat prebiješ magično mejo, ko ne razmišljaš več, ampak samo čutiš in takrat se zgodijo najboljše stvari. Po pol leta takšnega intenzivnega dela so na koncu od scenarija ostala le imena glavnih junakov in osnovne točke v zgodbi. Vse ostalo smo spremenili.

Torej, ko imamo scenarij dokončan, začnemo izbirati ekipo in igralce (casting). Snemanje običajno traja od 30 do 45 snemalnih dni po 12 ur na dan. Nato sledi montaža v postprodukciji, ki traja približno šest mesecev. Tam dodamo glasbo, zvok, posnetke slikovno obdelamo, dodamo animacijo in drugo. Vse skupaj je približno dve leti trdega dela. Minimalno.

Ste se nad ustvarjanjem s kamero navduševali že kot majhni ali ste to strast odkrili šele kasneje?

Moja prva strast je bila glasba, želel sem si postati kitarist, kot Slash iz Guns N'Roses. Potem sem se navdušil nad skateboardingom. Ko smo nekoč s prijatelji skejtali, sem nas posnel z družinsko kamero. Posnetke sem zmontiral, podložil z glasbo in takrat se je rodila ljubezen do filma. Bil sem star okoli 18 let, ko sem res dojel, kaj hočem početi v lajfu. Do takrat pa niti nisem gledal veliko filmov. Mogoče imam tudi zato tako strast do ustvarjanja filmov, ker se nikoli nisem zasitil z gledanjem. Na AGRFT-ju na primer pogledajo toliko filmov, da se jim zdi, da so bili vsi že narejeni. In potem želijo biti na vsak način originalni, prav ta želja pa jim potem verjetno prepreči, da bi ustvarili dober film. Zdi se mi, da je na koncu boljša dobra kopija kot slab original.

Študirali ste na Ekonomski fakulteti v Ljubljani, a bili s srcem bolj pri filmu.

Ja, študij se mi je zdel potrata časa. Imel sem občutek, da se dogaja en sam brainwashing. Prav spodbujali so nas, da ne mislimo s svojo glavo. Študij sem po enem letu pustil in začel ustvarjati videospote ter snemati poroke. Ljudem je bilo zelo všeč, na kakšen način sem režiral poroke. Bile so posnete in zmontirane kakor akcijski filmi, z dinamiko in vmesnimi počasnimi posnetki. Poleg tega sem v Big Bangu prodajal CD-je, da sem si lahko kupil potrebno opremo. Vstajal sem ob sedmih zjutraj, štopal iz Kranja v Ljubljano za štiri ure na faks, štopal nazaj, šel za pet ur v službo, potem pa celo noč montiral filme. Spanec sem nadoknadil na faksu.

In tako nekako je bilo kakšnih sedem let ... Mislim, da potrebuješ približno sedem let ustvarjanja in vlaganja vase, preden lahko začneš služiti pravi denar. Če bi hodil le v filmsko šolo, bi se tam verjetno, kar se kreative tiče, res veliko naučil, ne bi pa tega znal uporabljati v resničnem življenju. Šole bi morale bolj poskrbeti za prakso in uporabno znanje.

Vprašanje, ki vam gre najbolj na živce – kaj vas je poneslo na Poljsko?

V Sloveniji nisem imel možnosti ustvarjanja, kot bi si želel. Najprej sem ustvaril uspešen film Tu pa tam, po katerem sem mislil, da mi bo Slovenski filmski sklad dal denar

Jaden Smith in Mitja Okorn (osebni arhiv Mitje Okorna)

za moj drugi film. Pa sem se seveda motil. Hitro sem dojel, da če želim ustvarjati, moram v tujino. Začel sem hoditi na festivale in vsakega producenta, ki sem ga srečal, nagovoril, mu dal vizitko in pokazal showreel (to je kratek videoposnetek s primeri svojega dela). Najbrž sem razdelil okoli tisoč vizitk. Na žalost jih je večina na koncu končala v smeteh. Prav tako je večina producentov ignorirala vse moje maile. In ravno zato sem se takrat odločil, če in ko bom enkrat uspešen režiser in mi bodo pisali mladi filmarji, bom odgovoril na prav vsak mail.

Ne glede na vse – mene to ni ustavilo. Sem pač vztrajen in na koncu se je le našel nekdo, ki me ni ignoriral. To je bila Justyna Pawlak, poljska producentka, ki si je ogledala moj film in me povabila na Poljsko. And the rest is history, bi rekli Američani ...

Znani ste kot deloholik in perfekcionista. Kaj je dobra in kaj ne tako dobra plat tega? Radi rečete, da je z vami težko delati, da pogosto »težite« in se ne utrudite hitro. Jaden Smith vam je rekel: »Nobody likes you, but everybody loves you.« Ste to vzeli kot kompliment?

Zasvojenost z delom je kot vsaka druga zasvojenost, na začetku se zdi vse v redu, potem pa postaja vedno bolj destruktivna. Obožujem svoje delo, vendar s starostjo izgubljam energijo, dela pa je vedno več. Včasih sem lahko po cele dneve bral scenarije, danes pa od tega skoraj bruham. A ker sem perfekcionista, jih vseeno želim oziroma MORAM prebrati. Trenutno grem čez nekakšno »rehabilitacijo« in poskušam biti manjši perfekcionista. Ampak to je res težko. Meni se zdi vsaka podrobnost pri filmu pomembna. Verjetno 99 % ljudi teh detajlov niti ne opazi, a sem prepričan, da če nekdo za vsako milisekundo filma poskrbi, da je narejena tako, kot je treba, se to tudi občuti. Vendar, kot sem rekel, to zna biti naporno in sodelavci me velikokrat vprašajo, zakaj se z neko podrobnostjo ukvarjam že ves mesec. Ja, ker se mi zdi to najpomembnejša stvar na svetu. Nikomur v ekipi film ni tako pomemben kot režiserju. Režiser ponavadi na enem projektu dela dve leti, medtem ko lučkarji, scenografi in drugi v tem času sodelujejo še pri petih drugih filmih. Zato jim ni v interesu delati več kot dvanajst ur dnevno. Radi bi čimprej končali in se vrnili domov k svojim družinam. Če se torej kot režiser preveč ukvarjaš s podrobnostmi, hitro postaneš nadležen, poleg tega pa lahko še izgoriš. To sem doživel pred dvema letoma, zato sem si leto 2021 vzela bolj na izi. Letos sem že dobil voljo in moč nazaj. Mama mi je vedno govorila:

»Do tridesetega leta mi maltretiramo telo, po tridesetem pa telo nas.« In imela je prav. V vaših letih sem mislil, da sem neuničljiv in nisem poslušal pametovanja starejših, ampak z leti ti življenje izstavi račune in vse neprespalne noči te dohitijo. Je pa super, da sem svoje sanje že dosegel in si sedaj lahko privoščim enoletni »počitek«.

Glede Jadena pa: zelo je pameten za 18 let, kolikor jih je imel, ko smo snemali film Leto življenja. Je odgovoren, zabaven, luciden in dobro opazuje, zato je popolnoma zadel moje bistro. Citat mi je res všeč, je kritika in kompliment hkrati.

Kaj se vam zdi ključna sestavina dobrega filma?

Ključno za vsak film je, da ni dolgočasen in da ima dober ritem. Poleg tega mora film imeti še koherentno zgodbo, pravo strukturo, dobro izbrane igralce in vzbuditi mora čustva, pa naj bo to veselje, žalost, strah ali kaj drugega.

S kom ste do zdaj pri ustvarjanju filma najraje sodelovali in zakaj?

Kar se tiče producentov, definitivno s producenti filma Leto življenja. So neverjetno izkušeni, poleg tega pa je bila vsaka njihova ideja res kvalitetna. Najboljše filmske ekipe pa so, po mojem, na Poljskem, v Ameriki so vsi malo preveč razvajeni. V veselje mi je bilo ustvarjati tudi s svojim bivšim asistentom, sedaj mojim montažerjem, Janom Belclom. Imava enak okus in podoben občutek za ritem, zato največkrat vse naredi točno tako, kot sem si predstavljal. Rad pa sem sodeloval tudi z igralci Jadenom Smithom, Caro Delevingne in Cubo Goodingom Jr. Veliko je ljudi, s katerimi rad ustvarjam, in še več takih, s katerimi si še želim ustvarjati.

Po čem želite, da bi si vas ljudje zapomnili?

Želim si, da bi bili moji filmi večni. V Sloveniji je recimo kar nekaj ljudi, mogoče kar cela generacija odrasla s filmom Tu pa tam. Na Poljskem film Pisma svetemu Nikolaju vrtijo za vsak božič. Postal je prava božična klasika, ki jo vsi poznajo in obožujejo. Želim torej narediti več takšnih filmov, po katerih se me bodo ljudje spominjali še vrsto let, mogoče tudi desetletij.

Se morda po kom zgledujete?

Moj vzornik je iz čisto drugega sveta – Jose Mourinho, nogometni trener, ki trenutno trenira nogometni klub Roma. Pred tem je treniral klube, kot so Chelsea, Inter, Real Madrid in Manchester United. Točno tak se mi zdi kot jaz in še na isti dan sva rojena. Je zelo konfliktna oseba, a ga imajo vsi igralci radi. Smešno je, da sem ravno par dni nazaj bral intervju z nogometašem Sergejem Aurierjem, ki je o njem rekel: »Sometimes you hate him and you want to kill him, but then you love him because his character is that of a born winner and I identify with him a lot.« Zveni znano? Nekaj podobnega je o meni rekel Jaden.

Zelo dobro vas opiše tudi fraza »brez dlake na jeziku«. Izražate se lahko zelo neposredno in odkrito, predvsem pa pristno in brez zadržkov poveste svoje mnenje. Zdi se, da se ne obremenjujete preveč s tem, kaj si mislijo drugi. Se strinjate?

Prav nasprotno, preveč se obremenjujem s tem, kaj si drugi mislijo o meni, ampak odvisno kdo. Za tiste, za katere mi je mar, se sekiram desetkrat preveč. Po drugi strani pa, če me kritizira nek slovenski wannabe zafrustriran kritik, me pa res »boli patka«.

Vem, koliko sem vreden, zato se z mnenji kritikov ne obremenjujem preveč. Glede samocenzuriranja pa tako: Slovenija me je s tem, da mi ni dala denarja za moj drugi film, osvobodila, da sem lahko povedal vse, kar si mislim in čutim o teh ljudeh. Tako sem začel govoriti točno to, kar si mislim, brez olepševanja in zelo direktno – no bullshit. Seveda to veliko ljudi moti. Ampak hinavcev itak ne potrebujem okoli sebe. Zaradi iskrenega načina komuniciranja sem k sebi privabil kul ljudi, ki razmišljajo enako oziroma podobno kot jaz. So neposredni in ne ovinkarijo. Love it.

Na kateri svoj film ste še posebej ponosni?

Ne morem izbrati le enega. So moji otroci in vse ljubim enako. Vsak je predstavljal poseben trenutek v mojem življenju.

Ali ste kdaj razmišljali o svoji filmski šoli?

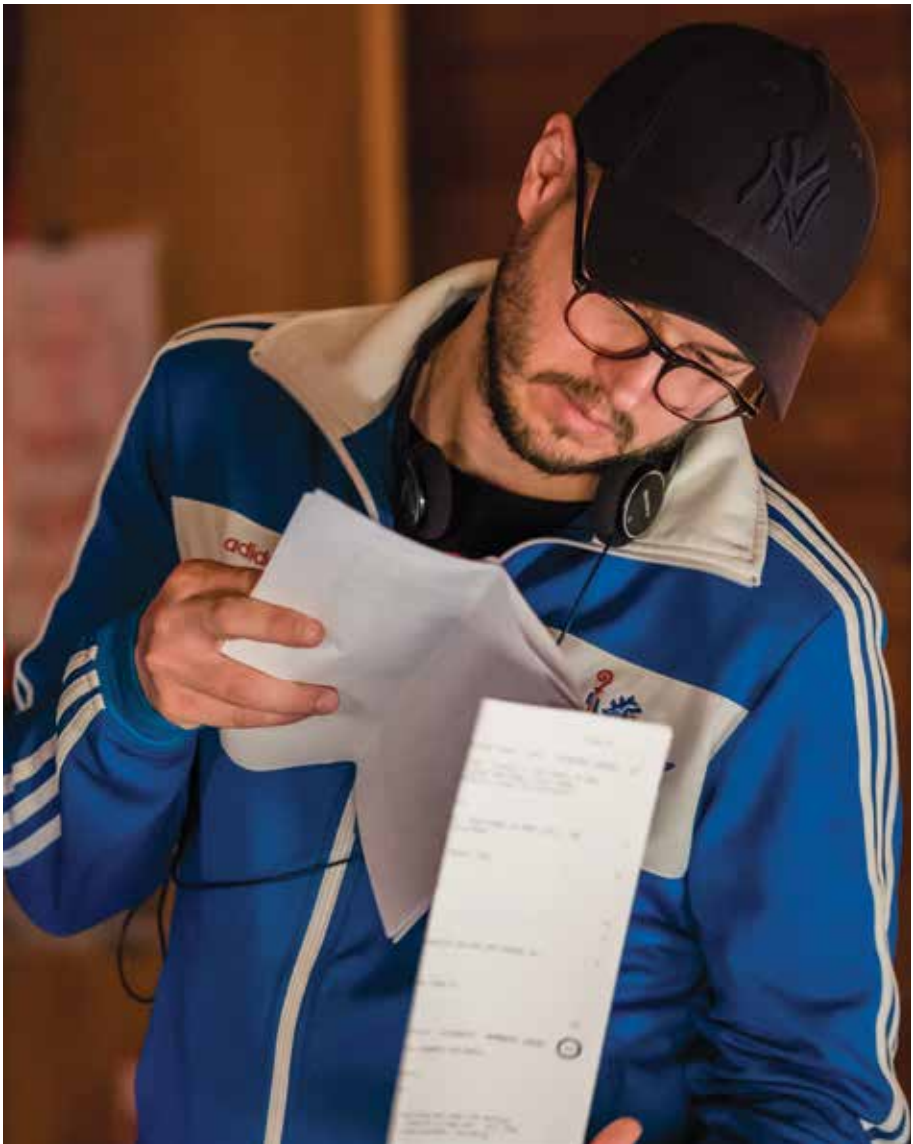
Ja, sem. Mogoče ne bi odprl ravno šole, bi pa kje predaval. Predavati mladim filmskim ustvarjalcem je druga najljubša stvar, ki jo rad počnem. Tako da bi v tem res užival. Če bi mi pa še dali na razpolago ogromno časa, da lahko povem prav vse, kar imam v glavi, potem bi bilo pa sploh fajn, ker mi misli ne bi tako preskakovale kot pri temle intervjuju. (Smeh)

Na snemanju filma All My Friends are Death (osebni arhiv Mitje Okorna)

Kaj bi sporočili ledincem?

Poskusite najti nekaj, kar vas veseli. Vem, da se to sliši zelo infantilno, ampak res ni tako simpl. Poznam veliko ljudi, ki pri tridesetih delajo nekaj, v čemer sploh ne uživajo, in so zaradi tega vsi zamorjeni in depresivni. Ko ugotovite, kaj vas veseli, v to vložite vse in delajte 24/7. In če boste trdo garali, vam garantiram, da boste, kot sem že omenil, po sedmih letih želi uspehe svojega truda. Popolnoma se predajte temu, kar vam je všeč, ne glede na to, kaj vam govorijo doma, v šoli in kaj vam govori družba. Z vsako stvarjo se da zaslužiti, če jo počneš z ljubeznijo, veseljem in užitkom. Ne delajte pa tega samo zato, da bi zaslužili. Delajte zato, da boste srečni, denar potem pride sam od sebe. »Je rekel Mitja Buda Okorn.« Amen! (Smeh)

Na snemanju filma Leto življenja (osebni arhiv Mitje Okorna)

fast fashion

novinarka: maruša tomaževič

ilustratorka: marjeta rudolf

Hitra moda v današnjem svetu predstavlja enega od glavnih razlogov globalnega onesnaženja. To seveda že vemo. O tem smo se pogovarjali v šoli, s prijatelji in z znanci. Vsi smo tako zelo ozaveščeni o problemu, ki ga tekstilna industrija ter posledično tudi mi povzročamo našemu planetu. A zakaj se ne moremo upreti novim hlačam, majici ali kosu garderobe, ki je trenutno in?

problem je v vladi

Toliko je novih trendov, akcij in razprodaj, ki najdejo pot do nas prav povsod. Nekatere med nezaželeno elektronsko pošto, druge se vsiljujejo v naše okolje z reklamami, panoji in novicami. Prežijo na nevedne državljane in jim perejo možgane, skrbijo, da se ravnamo po njihovih pravilih in zapovedih. Kako naj se potem borimo proti velikemu problemu okoljske onesnaženosti, ko pa nas tako kruto zatirajo? Navsezadnje smo samo ljudje s svojimi napakami in šibkostmi, tako imenovane ovce, ki bi jih vlada lahko zaščitila.

vse je zaradi korone

Biti cele dneve zaprt v okolju domačega gospodinjstva pa res ni normalno. Kaj pa ti je preostalo drugega kot brskati po spletnih trgovinah in nakupovati za boljše čase? Seveda si pomislil, da bi šel ven, a kaj, ko so bile meje med občinami zaprte. Tudi za rekreacijo čas ni bil najboljši, ker so bile zaprte tudi telovadnice in fitnesi. Tako se je bilo najlažje zlekniti na kavč ali posteljo ter z računalnikom v rokah narediti obhod po trgovini. Navsezadnje bo takrat, ko se bo karantena končala, obdobje sprememb, novega načina življenja in popolne preobrazbe trenutnega vegetiranja. In tako so paketi pač hodili in hodili in hodili. Zato to res ne more biti naša krivda, pač glede na situacijo.

ampak te hlače pa res, res rabim!

Tiste modre so mi zaradi karantene sedaj tesne, druge mode niso za zimo, potem pa mi ostanejo le še svetlo modre, ki pa niso več v modi, ene bele in ene črne, pa tiste, ki jih itak ne nosim, ker mi ne pašejo. Nakup teh modrih hlač je zato res upravičen. Tako ali tako pa nimam nič za nosit in fast fashion zares ni moja krivda.

kaj pa rešitev?

Torej, kakšen je tvoj izgovor? Ga nimaš? Najhuje je, da nisi edini. Neprestano nas obdajajo grozovite številke, ki si jih niti predstavljati ne moremo, a mi še zmeraj iščemo izgovore. Številka 2700 predstavlja litre vode, potrebne za izdelavo bombažne majice, 80 je število let, ki jih oblačila potrebujejo, da se razgradijo, 3 pa predstavlja dnevni zaslužek delavcev v tekstilnih tovarnah tretjega sveta.

Moda se obrača, okusi se spreminjajo. Kos garderobe, za katerega smo prepričani, da je nam že odslužil, lahko zasije v popolnoma novi luči. Vintage je sedaj tako ali tako popularen. Kavbojke z nizkim pasom ali s hlačnicami na zvonec prihajajo nazaj pod žaromete. Stare smučarske jakne babic in dedkov, nike ali adidas jopice, ki so jih starši potisnili v kot omare, potem ko so jih prerastli, in majice, ki smo jih založili mi, ker jih

res nismo mogli več nositi v javnosti, so nazaj. Pa vse second hand trgovine, v katerih z nekaj sreče naletiš na neverjetne ponudbe. Lahko se žrtvuješ za dobro človeštva in pustiš tiste modre hlače v trgovini. In če se nas več odloči za to plemenito dejanje, mogoče še imamo možnost.

sara hardi

novinarki: lunja gabrič bronič in zala ferenc
fotografinja: dominika tekavc

Sara Hardi je dijakinja 4. letnika, ki se ukvarja s cirkusom. Je prijazna, mirna in sramežljiva in bo vedno poskusila pomagati, če kdo potrebuje pomoč.

V cirkusu se ukvarja z zračno akrobatiko, predvsem na svili. Zelo rada ima elemente, ki so elegantni, a ne pretežki, čeprav noben element na svili ni ravno lahek. »Najti moraš način, ki ti najbolj ustreza. Za nekatere to pomeni uporabo več moči, za druge pa več iznajdljivosti,« pravi. V zraku je ni nikoli strah, manjšo stisko je doživela le ob ponovnem začetku treningov na svili po šestmesečnem koronskem zaprtju. Cirkuškega vzornika nima, saj sprva sploh ni vedela, da se je s cirkusom možno ukvarjati profesionalno. Šele ko je začela trenirati, je videla, da je cirkus kar priljubljen in da se z njim ukvarja precej ljudi. Trenira v cirkusu Fuskabo, ki deluje v okviru društva Skala. Treningi so zvečer, včasih pa se v dvorano odpravi takoj po šoli, da s potjo domov ne izgublja preveč časa.

S cirkusom se je prvič srečala na delavnicah poleti na morju. Tam je vsako leto poskušala različne elemente in si želela ta šport tudi trenirati. A ker v okolici Ljubljane ni našla ničesar podobnega, se je že skoraj odpravila na treninge v Zagreb.

V osnovni šoli se je s športom ukvarjala le rekreativno, saj tekmovanj ni marala, še danes so ji nastopi prava muka. S cirkusom se bo zato v prihodnosti ukvarjala le za hobi in sprostitev. Ker cirkuške veščine niso uveljavljen šport, statusa športnika ni mogla dobiti, zato ji je šola odobrila status kulturnika. Kljub statusu si mora delo dobro organizirati. Zastavi si jasne cilje, ki se jih potem drži. Vztrajanje na začrtani poti se ji zdi ključno, in čeprav nam velikokrat primanjkuje motivacije, je stvari kljub temu treba opraviti. V prostem času obišče fitnes in kuha, veliko časa pa ji v vsakem primeru vzamejo šola in treningi.

V cirkusu trenira tudi mlajše otroke. V veselje ji je, ko vidi njihov napredek, čeprav delo z otroki ni najlažje opravilo. Cirkus že nekaj let organizira delavnice po osnovnih šolah. Imajo prenosljivo konstrukcijo, ki jo sestavijo na lokaciji. Tako otrokom omogočajo, da spoznajo elemente cirkusa, pri čemer se zelo zabavajo in se v enostavnejših disciplinah preizkusijo tudi sami. Pred kratkim je s cirkusom nastopila na otvoritvi trgovskega centra, pripravljajo pa tudi tematsko obarvane predstave. Trenutno izvajajo predstavo Lahko noč, ki govori o sanjah.

In kaj bo počela po maturi? Za študij si je izbrala finančno matematiko, saj ji je matematika pri srcu. Razmišljala je tudi o farmaciji, a so jo na informativnih dnevih razočarali. Njen najljubši ledinski spomin je ekskurzija v London, ki se je je udeležila v drugem letniku.

niko komac

novinarki: ajda zajec in ajša jakoš vasle

fotografinja: dominika tekavc

Niko je dijak četrtega letnika, ki ustvarja na področju glasbe in se že dolgo ukvarja s plesom. Z glasbo se je spoznal v tretjem razredu, ko so ga starši vpisali v glasbeno šolo. Nekaj let je igral klavir, v tem času pa je začel tudi z ustvarjanjem beatov. Takrat svoje opreme še ni imel, beate je delal na že narejene loope. Prvi MIDI kontroler, tj. manjšo klaviaturo, je kupil pred šestimi leti, skozi leta pa si je z denarjem od žepnin in rojstnih dni nakupil vedno več opreme.

Njegov glasbeni stil se je »našel sam«. »V procesu ustvarjanja se po navadi prepustim OCD-stvarem, ki jih naredim iz podzavesti in občutka za zvok. Način komponiranja je odvisen tudi od glasnosti in aranžmaja.« Izvaja različne žanre, čeprav ga večina pozna kot hip hopperja, drugi njegovi seti vključujejo ritme joungla, techna in hard elektronike. Mogoče se bo spustil tudi v industrial techno, saj je odprt za vse smeri.

Rad se druži v underground skupnostih, »kjer se premakneš od hip hopa in trapa v bolj težke scene, posamezni žanri gredo tu v ekstreme«. Za te pravi, da ga kreativno poganjajo. Ta glasbeni stil je spoznal že pri plesu, s katerim se ukvarja od malega. V osmem razredu sta ga začela zanimati ozadje in ustvarjalni proces, zato se je s tem začel ukvarjati tudi sam. Od takrat je vrtel glasbo že na mnogih eventih, prvi je bil v Gali hali. Sodeluje z raznimi slovenskimi izvajalci, aktualna je njegova kolaboracija pri pesmi Favela trap skupine Matter.

Ne želi več, da bi ga drugi usmerjali pri znanju, temveč da bi se čim več naučil sam. Da mu takšen način učenja ustreza, je odkril že v osnovni šoli pri plesnem izražanju. Hodi na dogodke, delavnice in se uči umetnosti prek raziskovanja. Glasba mu je posebno všeč, ker jo je začel delati popolnoma sam. Plesa ne trenira več, ampak se z njim ukvarja bolj za užitek.

Ko je odkril Aphex Twina, sta mu bila posebno všeč njegov imidž in skrivnostnost, zato se je po njem začel zgledovati. A kljub svojemu idolu še vedno ostaja sam svoj in ustvarja svojo pot.

»Premalo se učimo kreativnega razmišljanja, zato bi rad poudaril, naj ljudje poskusijo ustvariti karkoli in razmišljati na bolj abstraktno.« Ker nam je veliko stvari podanih, nas spodbuja, da izražamo nekaj čisto surovega. Skozi raziskovanje bomo več odkrili o sebi in poudarili svojo individualnost.

In kakšen bi bil njegov popolni dan? »S prijatelji bi v fletu delali muziko in potem šli nekam jest.«

kviz za profesorje!

spraševalki: ajda osojnik
in maruša tomaževič
fotografinja: ela žagar

Pred hudim in strašnim majem, ko bodo profesorji preverjali in ocenjevali naše znanje, smo se tudi mi odločili preveriti znanje naših profesorjev. Na vroči stol so sedli profesorica sociologije Erika Berlan, profesorica angleščine Maja Lebar Bajec ter profesor zgodovine Žiga Slapar!

1.Ali je opraševanje spolno ali nespolno razmnoževanje? (1 t)

Berlan: Ja spolno, to pa je spolno, ja. (1 t)
Lebar Bajec: Spolno. (1 t)
Slapar: Ammm ... spolno! (1 t)

2. Katere zakone, poimenovane po slavnih fizikih, ki so jih utemeljili, poznate? (3 t)

Berlan: Ja gravitacijski zakon, pa Newtonov, Keplerjevi, pa tale, no, tale, k je bil invalid, Stephen Hawking. (2 t)
Lebar Bajec: Newtonov zakon, prvi, drugi, tretji. (1 t)
Slapar: Newtonov zakon, Ohmov zakon, Keplerjevi zakoni, Newtonovih je tudi več, če to šteje, prvi, drugi, tretji. (3 t)

3. Kaj pomeni beseda barok in katere skladatelje v tem obdobju poznamo? (3 t)

Berlan: Pomeni neko obdobje v umetnosti, v kateri so bile zaželene lepe obline in bogato okrasje. Bach. (1 t)
Lebar Bajec: Ne vem. Bach. (1 t)
Slapar: A prav dobesedno? Dobesedno je to biser. Biser nepravilne oblike! Bach, Händel. (3 t)

4. Kakšna je zgodba za izrazom »Hanibal je pred vrati«? (2 t)

Berlan: To je izraz, ki izhaja iz nevarnosti. (Je Erik vedel.) (To ni ravno odgovor na vprašanje, zato žal 0 točk.)
Lebar Bajec: Ko je Hanibal prišel iz Kartagine s sloni in prečkal italijanske Alpe v Piemontu, je bil nemudoma pred Rimom, kjer ga niso pričakovali. (1 t)
Slapar: Hanibal je bil vojskovodja, ki je vodil Kartagino, Kartažane v punskih vojnah in je peljal vojsko čez Pireneje in Alpe in tako naprej do Italije, kjer so ga premagali. Skipion je bil poveljnik. (2 t)

5. V kakšnem agregatnem stanju se pri sobnih pogojih nahaja fluor? (1 t)

Berlan: Trdnem, ne? Tekočem pol. Ali plinastem? Jaz sem razmišljala o zobni pasti. (0 t)
Lebar Bajec: Plin. (1 t)
Slapar: Fluor je plin. (1 t)

6. Kaj so sinonimi? (1 t)

Berlan: Sopomenke. (1 t)
Lebar Bajec: Sopomenke. (1 t)
Slapar: Sopomenke. (1 t)

7. Kateri je največji otok na svetu in k ozemlju katere države spada? (2 t)

Berlan: Grenlandija. Danska potem. (2 t)
Lebar Bajec: Največji otok bi pa bil ... namig rabim. Grenlandija, Danska? (2 t)
Slapar: Grenlandija. Danska. (2 t)

8. Na katere krvne celice se veže kisik? (1 t)

Berlan: Ja to pa vem! Na eritrocite! (1 t)
Lebar Bajec: Rdeče. Rdeče krvničke. (1 t)
Slapar: Eritrocite, rdeče krvničke. (1 t)

Kriterij: 0–7 nzd (1) | 8 zd (2) | 9–10 db (3) | 11–12 pdb (4) | 13–14 odl (5)

Rezultati: Berlan: 8 točk, zd (2); Lebar Bajec: 9 točk, db (3); Slapar: 14 točk, odl (5)

Na kvizu za profesorje se je najbolje odrezal profesor Žiga Slapar. Normalno, pred kratkim je maturiral na Ledini. Čestitke!

kje pa ti živiš? v 116-ki?

novinarki: maruša tomažević
in nadja svjetlanović
fotografinja: nika žnidaršič

Za vas, princi ledini, še zadnje zatišje pred viharjem, hudimi in nepopustljivimi zadnjimi tedni šolskega leta.

nazaj v civilizacijo!

Volitve v državo niso prinesle le novih obrazov in novih upov, ampak tudi vračajo naše življenje nazaj na stara pota. V šolo lahko hodimo brez mask. Aleluja! Zagotovo smo vsi olajšani, ko lahko na poti do tretjega nadstropja končno zadihamo s celimi pljuči. Olajšanje je očitno.

Ker maske ne prekrivajo več polovice našega obraza, se spet prebujajo Tinder profili, kjer zaljubljeni ledinici in lednike iščejo hude ribe in čudovite prince. Seveda pa k spoznavanju populacije Ledine sodi tudi nov režim pridobivanja šolske malice.

Zanimivo je bilo tudi ponovno srečanje s profesorji. Kdo je bil bolj začuden, ko smo končno posijali s celim obrazom, je težko reči. Profesorji so nas gledali, kot da nas niso videvali že skoraj leto in pol, mi pa se tudi nismo mogli čisto odločiti, kam moramo sedaj gledati.

Če smo prej srečevali reditelje, zadolžene za malico, ali pa stalne stranke Hoferja in Špara, s katerimi smo se podajali na vsakodnevne pohode v iskanju hrane, se sedaj ob uri za malico lahko vidimo s kar velikim delom ledinske populacije. Vendar pa je takoj prvi teden že postalo jasno, da se naši sotrpini, ko ura odbije 9.55, hitro spremenijo v naše tekmece v sestradanem teku do šolske jedilnice.

ledinski talenti

Celotno vzdušje na prireditvi je bilo prav ledinsko. Vsi skupaj, malo smo se morali stiskati, malo nam je bilo vroče, a uživali smo vsi. Če smo imeli mi dobro energijo, so imeli voditelji žarečo. Veliko energije tu, veliko energije tam, kdo ve, kam vse je popeljala. Voditelje zagotovo kam na zabavno.

A tudi mi smo prešli na pravo zabavo. Pa navdušenje in osuplost. Seveda govorimo o tekmovalcih. Če se lahko izraziva nekoliko bolj po domače: »Jajca pa majo!« Pa to več, kot jih je na mizi za veliko noč. Zmagovalci so si zmago zaslužili, vendar pa so bili tudi ostali nastopajoči posebne omembe vredni. Ledina dobiva nazaj svojo pravo podobo in veselimo se, da bomo v prihodnje priča še veliko zabavnim prešpricanim uram.

sponzorstvo

Na socialnih omrežjih se pojavlja vse več in več meme profilov. V tej rubriki smo nekatere že oglaševali in promovirali, sedaj pa odpiramo popolnoma novo poglavje. Kakor Ljubljana spodbuja mlade upe, bomo tudi tukaj podpirali nadobudne ustvarjalce. Imava se za Žiga Zoisa, tako ledinsko verzijo. Za tretjo številko Mladike 2021/22 bova omenili novinca na Instagramu. @olajšan_rade je nov profil, ki se ukvarja predvsem s tematiko zapletenega gimnazijskega življenja in vseh težav, ki pestijo mlade na poti odrasčanja.

dan športa

Težko pričakovani dan športa je končno prišel! In kakšen dan je bil to! Zagotovo smo se ga nekateri veselili predvsem zaradi priročnega opravičila, da smo se lahko nekoliko izognili pouku, ampak mislim, da smo prav vsi uživali! Seveda čestitke vsem zmagovalcem. Čeprav so veliki, pametnejši in očitno močnejši dijaki četrtega letnika pobrali skoraj vse naslove ledinskih prvakov, pa je pri dekletih v disciplini bench press zmagala dijakinja 2. letnika. Haha! V tej nadvse zanimivi disciplini je bil podrt oziroma, če se izraziva nekoliko bolje, postavljen nov rekord Gimnazije Ledina. Z impresivnimi 120 kilami na palici dijak ni osupnil le deklet. Nekoliko zaljubljeno so ga opazovali tudi fantje. Seveda so se hitro streznili in svoje občudovanje pokazali tako, da so zmagovalcu po moško segli v roko. Noben pa se ni polulal, čeprav je TikTok obljubljal drugače.

Če je v fitnesu primanjkovalo ženskega občudovanja, ga ni bilo težko zgrešiti v veliki telovadnici. Nekaj je na košarki, kar dekletom nariše srčke v oči. Sicer so nam pravila v večini bolj malo jasna, kretnje in vsa izvedba pa še manj. Ampak! Ko gre žoga v koš, pa z veseljem zaploskamo. Navdušenja nad ledinskimi košarkaši pa si ne delijo le dijakinje. Med odmori in prostimi urami so za svoje favorite na glas navijale tudi profesorice. In če ste tekmo slučajno zamudili, se le oglasite v kabinetu profesorice Burger, ki je čudovito prevzela vlogo mame iz znanega prizora s pesmijo Jingle Bell Rock v filmu Mean Girls.

Dragi princi ledinci! Z zadnjo številko Mladike se za letošnje šolsko leto od vas poslavljava tudi midve. Naj bodo vaše ocene vredne proslavljanja, vaše poletje pa polno nazdravljanja, in če vam zmanjka idej za proslavljanje, nazdravite na 116-ko. Lepe počitnice pa se slišimo v prihajajočem šolskem letu!

#horoskopmalodrugache
astrologinji: maruša tomažević
in nadja svjetlanović
ilustratorka: hanna fedran

oven
Barva krave ponoči: Kot vsaka kri teče rdeče, je vsaka krava ponoči črna. Z vašo avro smo imeli kar nekaj problemov, saj zaradi teme nismo videli vaših pravih barv. Obdajte se s kresničkami in jim razkrijte svoje prave barve. #MUUUU

bik
Barva severnega sija: Zelo ste posebni. Tisti, ki vas vidijo: »Uau.« #MaterVolaNo

dvojčka
Barva banane v različnih obdobjih zorenja: Ko se znajdete pred težko odločitvijo, sledite zeleni barvi. Ko ste v svojem elementu, vam bo veselje poslalo znake v barvi od svetlo do temno rumene. Pazite se le svetlejše do temnejše rjave, saj je takrat vaš rok že potekel in bo šlo kmalu vse v maloro. Če pa se znajdete v težki situaciji, pojdite v Špar in na slepo vzemite banano. #Špar4Life #BananaZaJezusa #AVešKerVesoljePošiljaZnak

rak
Barva sončnega zahoda: Če zamudite sončni zahod, ni problema, saj je jutri še eden. Če ste malo bolj ekstra, skočite na letalo in ga pogledjte še danes. Spoznajte lepoto vsakodnevnih čudežev in samega sebe. #ZahodJeNaZahodu

lev
Barva lubenice: Prihaja poletje in s tem čas lubenic. Prepustite se užitkom, in če kdaj naletite na peške, ne pozabite, da jih lahko uporabite za odlično orožje. #PiuPiu #RokeGorAlPaGateDol

devica
Barva zebrinih prog: Včasih skrivnost ostane le to, kar je – skrivnost. Vesolje je vedelo odgovor, a ga je pozabilo, saj nihče ne ve, kakšne so zares zebrine proge. Od vas je odvisno, kako se odločite, najbolje pa je, da lahko odločitev spet spremenite, saj nihče nima pojma. #Sorči #KajJePolDalmatinci

tehtnica
Barva La Vie en rose: Vaša avra je navdih za vse nas. Vaš roza pogled na življenje navdihuje in polepša tudi naše življenje. Vendar pa vas lahko vaša čustva včasih zavedejo. Roza kaj kmalu postane rdeča, a brez skrbi, saj se tudi rdečo da z malo bele spremeniti nazaj v roza, drugače pa odlično privablja bike. #50ShadesOfPink

škorpijon
Barva polti Michaela Jacksona: Spremembe pridejo, spremembe grejo, avra ostaja. Ni pomembna vaša zunanost, ampak vaša notranjost. #Deep #It'sMyLife

strelec
Barva neba v času aprilskega vremena: Vidiva, da ste nekoliko neodločeni. Kot se april ne more odločiti o svojem vremenu, se tudi vi še iščete v življenju. Če racionalizacija problema ni uspešna, je najbolje, da si rečete: »Šmentana muha,« in greste na sprehod v naravo. S sabo vzemite dežnik – kaj pa več, mogoče bo deževalo. #BodiVDežju #BodiVSoncu

kozorog
Barva semaforja: Semafor reče ja, semafor reče ne, vi rečete NAPREJ! Pazite se le prometnega znaka STOP. #Pozitiva #ŽivimoŽivljenjeNaRobu

vodnar
Barva M&M-sov: Kar šteje, je le vaša notranjost, kjer ste ful krunči. Če vam manjka motivacije za zvozit dan, pojejte pest arašidov, saj vi vemo, da so M&Ms z arašidi v sredici daleč najboljši. #Eminem

ribi
Barva rubikove kocke: Čeprav so vaše misli raztresene, so lahko tudi zložene. Ampak v večini primerov najdejo popolno razmerje, saj nihče ne zna več kot treh korakov sestavljanja rubikove kocke. Lahko ste malo nad povprečjem, a nič ni narobe z le napol rešeno rubikovo kocko, saj to predstavlja prostor za napredek. #ŠtrubeljInspired #Blessed

zakulisje

fotografinja: nika žnidaršič

zakulisje

fotograf: bor matko

you

[]

With warmer days approaching
comes the constant sound of morning birds.
I remember a day in June,
when school was ending and we were still friends,
you were late, so,
at the entrance, I decided to wait.
It was hot and I was sweating,
but you were important.
So I waited.
When you turned the corner, I could see you smiling,
and you kept on smiling when all your books fell to the floor.
I can't remember if I helped and picked them up for you,
not as quickly as I should have, maybe.
But you were smiling at me and you were smiling big.

I can only think now,
of how I wish I would had hugged you more
and weren't so afraid of love,
I wish I knew how friendships worked,
I wish I'd tried to open up.
I wish at least I would had left a little later,
that you hadn't let me go so easily.
And I'm sorry I can't say that I wish I'd never left at all,
because I started feeling rather breathless,
just how you can't get much air when you start to fall.
And I'm no bird, I cannot fly,
I've considered it, but don't believe it's really worth a try.
We came to an edge
and it was making me feel anxious
(you were starting to jump off)
I stepped back to ease my breathing
(I could hear your heart's happy beating,
you've always loved that kind of stuff).
I let you wonder, I felt disinterest,
and you were offered more than I could ever give.
But I'm selfish and I miss you.
I miss what it was,
the one time we were dying laughing in class,
the slight cracking in our facades in the short time we felt
comfort,
before I started to feel many other things for you,
before I suddenly needed all this space
so I wouldn't get my chest pierced through.
Before you'd leaped without me

love bombing

lana dreca

When will I learn that people are temporary,
and that everyone can change,
From sweet to bitter,
from all-in to quitter.
When will it make sense,
that people don't care, they have an affair,
and don't think about anyone other
than themselves which isn't rare.
Their words make you fly,
later you cry,
a love becomes a lie,
and you become a stand by.
They are never the person you first met,
on the night you showed up late,
and thought wow it was really for a reason.
Then they change,
become strange,
and leave for an exchange.
You felt lucky to have met them,
when the love bombing starts,
but sure as hell that never lasts.
From flying high,
to asking why,
from texts never dry,
to not wanting to try.
The sooner the better you give back their sweater
which has been in millions of closets
you'd rather not know.
They share the same smile,
and give it a try,
With girls that comes by,
every once in a while.
Mark those words and know
that everybody eventually turns
from sweet to bitter,
from all-in to quitter.

ena sama
izabela ostanek

Do srca seže najbolj ena,
ni rumena, ne zelena,
ne da se ji obsega določiti,
ne da se je kot ptice uloviti.

Sega čez obzorje,
potaplja se v morje,
se izliva po puščavi,
njen glas odzvanja v daljavi.

Ne da se je za nos voditi,
pred njenimi očmi se skriti,
ni zaigrana kakor drama,
je ljubezen sama.

sreča
zarja urbančič jurjevec

Ko oseba je neprava,
življenje je puščava,
vse v črno-belem živi,
noč večna ne zbledi.

Kot blisk z jasnega se zgodi,
tam on se pojavi,
čudna postava se mi zdi,
zdi se, da je pravi.

Prej kot duh, zdaj center sveta,
razlika je prav strašanska,
ni jih mej s tega stranstva,
sreča je res gromozanska.

mladikin izbor

tinka ferenc

Živijo, sem Tinka in obiskujem 1. letnik. Že v mlajših letih sem veliko svojega prostega časa posvetila umetnosti. Navdušuje me njen občutek svobode, saj se lahko z njo predstavimo na povsem svoj način. Poleg umetnosti me navdušuje tudi narava, ki mi daje navdih na različnih področjih. Svoje umetniške motive zato najraje usmerim v slikanje preprostih motivov rastlin in narave, s katerimi se vsakodnevno srečujem. Risanje ter slikanje je lahko zelo zanimivo in raznoliko že samo z uporabo različnih tehnik. Trenutno največkrat uporabljam akvarelne barve, s katerimi sem se srečala šele pred kakšnim letom. Vesela sem, da sem našla veselje do ustvarjanja, ki ga lahko delim tudi z vami.

tinka ferenc

mladikin izbor

tasia freia tozon
Sem Tasia in obiskujem 1. letnik. Najraje slikam s temperami, a ker mi to vzame veliko časa in energije, največkrat rišem kar s svinčnikom. Tehnika risanja s svinčnikom mnogokrat zahteva natančnost in vztrajnost, ker pa to nista ravno moji vrlini, mnogih risb ne končam. Nisem ustvarjalen tip človeka in v prostem času v bistvu redko slikam ali rišem, a umetnost me je že od nekdaj zanimala. Umetnost zaobjema mnoga področja, naj bo to gib, zvok ali risba. Z vsemi temi stvarmi sem se že ukvarjala, na koncu pa ugotovila, da umetnine raje ogledujem, kot ustvarjam. A na srečo, ko se lotim nekega umetniškega dela, pri tem vedno uživam in me to sprosti.

tasia freia tozon

glavna urednica
anja kocjančič

avtor fotografije na naslovnici
haruki saito

urednik fotografije
bor matko

novinarji
ajda osojnik
ajda zajec
ajša jakoš vasle
anaïsa sterle laïgnel
eva jurak
iva čoga
iza mušič petkovič
karin forte
katja teja miklavčič
kristina mihelič
lunja gabrič bronič
maruša tomaževič
nadja svjetlanović
tajda tomšič
valentina golob
zala ferenc

fotografi
bor matko
dominika tekavc
ela žagar
haruki saito
jan klemenčič
manca marinko
nika žnidaršič
ula smrekar
uma freja prosen

ilustratorke
hanna fedran
marjeta čater timer
marjeta rudolf

prelom
ažbe podlipec
manja kirbiš
mojca lotrič, prof.

mentorica
mojca lotrič, prof.

avtor grafične predloge
tim topić

jezikovni pregled
mojca lotrič, prof.
katja pahler štehnarik, prof.

Vse ilustracije in fotografije (razen treh fotografij v intervjuju z Mitjem Okornom) so dela dijakov Gimnazije Ledina. Grafično predlogo nam je prijazno izdelal bivši dijak.

